Herinstallatie van je pc: deel 1

Red have en goed!

Een bolide is je pc al lang niet meer, en je bent dringend aan een herinstallatie toe. Voor je er een nieuwe schijf of een bijdetijdse Windows-versie op los laat, stel je natuurlijk liefst eerst je oude gegevens en instellingen veilig. Die had je namelijk graag overgeplant naar je nieuwbakken systeem. Deze workshop vertelt je hoe je zo'n klus kan klaren.

Bij een herinstallatie van een pc zien we alvast twee klassieke scenario's die een bedreiging kunnen vormen voor je bestaande gegevens en instellingen. Je huidige schijf draait nog vrolijk rond, maar je wil er wel een up-to-date Windows-versie op kwijt, óf je vindt dat een nieuw schijfexemplaar dringend die ouwe knar moet vervangen. Wil je je oude gegevens bij deze operaties niet zomaar kwijtspelen, dan zit er niets anders op dan een of andere vorm van *back-up* te maken. Hoe je dat aanpakt, hangt ook af van wat je precies wil meenemen naar je nieuwe schijf of Windows-versie. Aan de hand van drie (gratis) tools tonen we in deze workshop hoe je een voor jou geschikte back-up kan maken. En wie in het tweede scenario (nieuwe schijf) niet alleen z'n gegevens wil meenemen, maar aan een vollédige transplantatie denkt – inclusief je bestaande besturingssysteem – die is beter af met een gespecialiseerd stukje software dat in één adem elke *bit* van de oude naar de nieuwe schijf kan overpompen. Naar het einde van deze workshop toe lees je alles over die systeemtransplantatie...

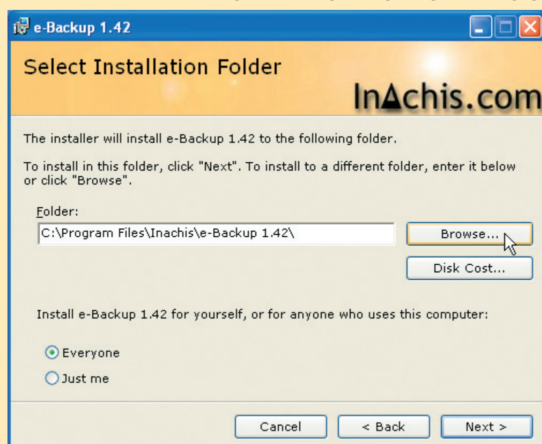
BACK-UP VAN GEGEVENS EN INSTELLINGEN

E-BACKUP

Lig je niet bepaald wakker van de inkleding van je bureaublad, maar durf je er niet aan te denken ook maar één bit te verliezen van je adresboek, favorieten of e-mailcorrespondentie, dan is e-Backup de geknipte tool...

Stap 1
Downloaden en installeren

Je kan het programma downloaden op [**www.inachis.com/download**] en gratis negentig dagen lang gebruiken – meer dan voldoende dus om je internetgegevens veilig te stellen en over te dragen. De download van 1,4 MB blijkt een .msi-bestand te zijn, wat concreet betekent dat je over Microsoft Windows Installer (versie 2.0) moet beschikken. Lukt de installatie niet, dan moet je dus alsnog Windows Installer downloaden. Dat kan overigens gratis vanop dezelfde webpagina, waar je een link naar de juiste versie (voor Windows 9x/ME of voor Windows XP) aantreft. Heb je het Installer-bestand gedownload en uitgevoerd, dan ben je na het heropstarten van je systeem klaar om e-Backup zelf te installeren. Voor de ganse installatieprocedure hoef je trouwens weinig meer te doen dan enkele keren op de NEXT-knop te drukken.

Selecteer de juiste map en het installeren kan beginnen.

Stap 2
Configureren

Zodra je het programma hebt opgestart, kan je in de rubriek SETTINGS AND TOOLS terecht om het wat meer naar eigen hand te zetten. Leuk is alvast dat je via ADVANCED CONFIGURATION OPTIONS, tabblad OTHER, de taal van e-Backup kan instellen – waaronder ook ons aller moedertaal. Binnen hetzelfde dialoogvenster kan je via het tabblad COMPRESSIE tevens

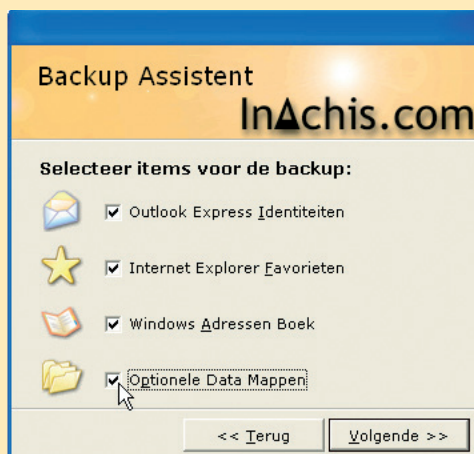
Zo, nu verstaan we tenminste wat we moeten doen.

de compressiegraad van de back-upbestanden instellen. De standaardinstelling (snelste compressie) geeft echter de beste verhouding tussen snelheid en bestandsgrootte, en laat je dus beter ongemoeid.

Stap 3
Back-up maken

Een back-up start je vanop het hoofdmenu, en meer bepaald via de optie Maak een nieuwe backup. Het eerste wat je dan doet, is de locatie van de back-up vastleggen. Hangt je pc in een netwerkje, dan kan je dat eventueel naar een gedeelde netwerkmap wegschrijven, maar je kan dat net zo goed lokaal doen en via je brandsoftware – die overigens in XP zit ingebouwd – achteraf naar een cd verplaatsen.
De volgende vraag ligt voor de hand: wat had je zoal willen backuppen? Zoals gezegd kan je hier het adresboek van Windows en de Internet Explorer favorieten aanstippen, maar ook alle instellingen (accounts, filters, enz...) van Outlook Express – zelfs als je in dat programma verschillende identiteiten had aangemaakt. In een volgend venster hoef je dan enkel nog de gewenste identiteiten te selecteren. Handig meegenomen is ook de onderste optie: Optionele Data Mappen. Stip je die aan, dan kan je in een volgend venster via de knop Voeg nieuwe map toe willekeurige mappen mee in je back-up betrekken! Met een druk op de knop Backup start je dan het hele proces. Let wel even op dat je enkel eigen gegevens meeneemt in je back-up: het zou namelijk niet gezond zijn ook systeemmappen (zoals \Windows) mee te kopiëren en daarmee bestanden op je nieuwe systeem te overschrijven!

Je kan zoveel mappen back-uppen als je wil.

Stap 4
Kopie terugzetten

Het terugzetproces is een fluitje van een cent, op voorwaarde uiteraard dat je e-Backup inmiddels ook al op je nieuwe systeem hebt geïnstalleerd. Selecteer de optie Herstel een backup in het hoofdmenu, kies de onderdelen uit de backup die je effectief wilt terugzetten, en even later zet je met de knop Herstel de hele operatie in gang.

Je oude bestanden staan in een mum van tijd op je systeem.

MS BACKUP

Strikt genomen hoef je de Microsoft-stal zelfs niet te verlaten als het je om een back-up van je gegevens te doen is. Vanaf Windows 98 levert Microsoft namelijk zo'n tool mee. Indrukwekkend veel paarden zitten er niet onder de motorkap, maar het doet wel z'n ding. Hou er echter rekening mee: het formaat van de back-upbestanden onder Windows 9x en ME (.qic) is niet compatibel met dat van Windows XP (.bkf). Anders gezegd: heb je op je oude systeem een back-up met Windows 98 uitgevoerd en op diezelfde schijf intussen XP geïnstalleerd... dan zit je met een probleem! Om die impasse te vermijden maak je beter meteen een sprongetje naar de Transfer Wizard (zie verder).

Stap 1
Installeren

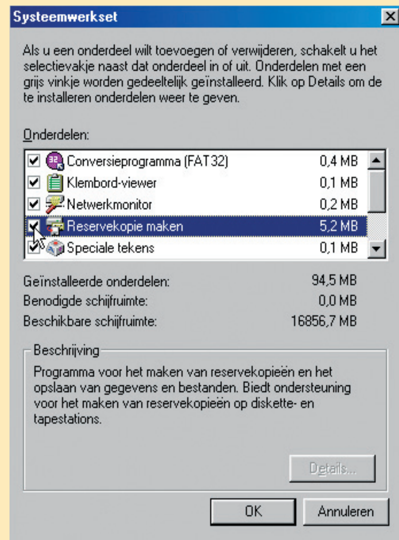
Afhankelijk van de Windows-versie wordt de back-up-tool niet altijd standaard geïnstalleerd. Geen nood, die krijg je er nog altijd als volgt bij. In Windows 9x/ME kan je daarvoor terecht bij Instellingen, Configuratiescherm. Open hier de rubriek Software, ga naar het tabblad Windows Setup, klik de optie Systeemwerkset

VAKTAAL

Back-up: Een kopie van data, bijvoorbeeld bestanden op je harde schijf. Als je de oorspronkelijke data kwijtraakt, kan je ze vervangen door de back-up.

Bit: Binary Digit. De kleinste eenheid in informatie die een computer kan begrijpen. De waarde is 0 of 1.

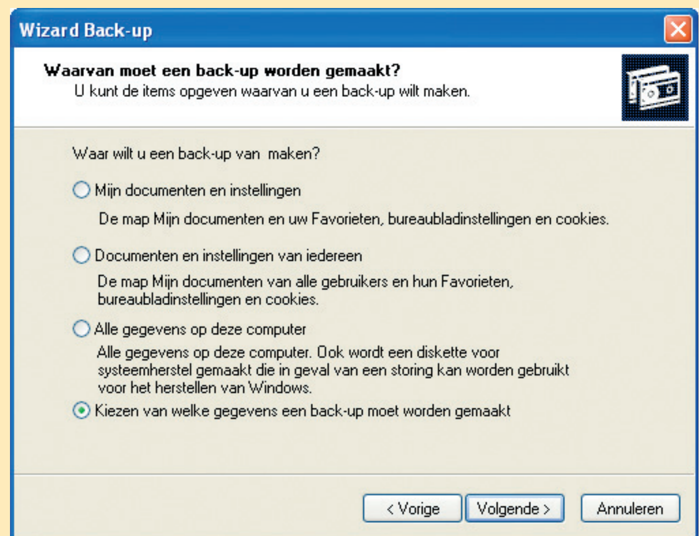
aan, druk op de knop DETAILS en plaats een vinkje naast RESERVEKOPIE MAKEN. Je zal hiervoor wel je installatie-cd van Windows moeten opdiepen. Eventueel kan je hier ook rechtstreeks terecht: blader op de cd naar de map \ADD-ONS\MS-BACKUP, waar je het bestand MSBEXP.EXE kan opstarten. Na een herstart van je pc prijkt het onderdeel RESERVEKOPIE MAKEN dan bij ALLE PROGRAMMA'S in de map BUREAU-ACCESSOIRES\SYSTEEMWERKSET. Windows XP Home-gebruikers kunnen de tool oproepen vanuit de volgende map van hun Windows installatie-cd: \VALUEADD\MSFT\NTBACKUP.

Het is even zoeken, maar hij staat er wel!

Stap 2
Back-up maken

Er zitten wel een paar gebruiksverschillen tussen de back-up-tool van Windows 9x en die van XP, maar daar ben je vlug over. Wij concentreren ons hier alvast op de versie van Windows XP. We maken het ons daarbij makkelijk, en starten het programma in Wizard-modus op (die bereik je via een link op het openingsscherm). We maken de tool duidelijk dat het om een BACK-UP VAN BESTANDEN EN INSTELLINGEN gaat, en drukken op VOLGENDE. Blijkbaar voldoet die informatie niet, want op het volgende scherm moeten we aangeven of het enkel om documenten en instellingen gaat (met andere woorden de profielgegevens van de gebruiker(s)), dan wel ook om andere gegevens. In dit laatste geval laat MS Backup je toe die zelf te bepalen, en welke gegevensmappen dat precies zijn, bepaal je in het volgende venster. Nog een venster verder geef je dan een naam aan je back-up en bepaal je de locatie. Trotse bezitters van een cd-r(w) zijn er wel aan voor hun moeite: Windows Backup ondersteunt die namelijk – nog steeds – niet. Via een omweggetje langs je brandsoftware kan je er natuurlijk wel nog geraken! Hou er dan wel rekening mee dat je back-upbestand niet groter mag worden dan zo'n 650 MB. Desnoods moet je je back-up in verschillende sets maken, en elke set apart naar een andere cd branden. Hoe dan ook, in het laatste venster druk je op de knop VOLTOOIEN, en na afloop kan je via de knop RAPPORT dan nagaan in hoeverre die operatie succesvol was.

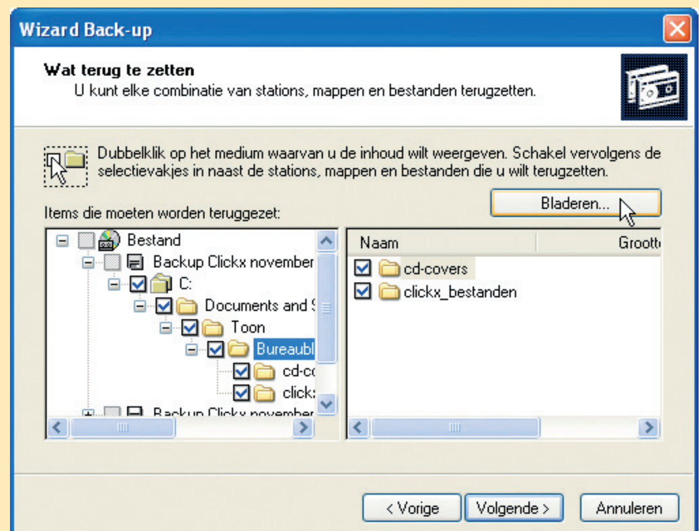

Welke bestanden moeten meegenomen worden?

Stap 3
Kopie terugzetten

Een back-up terugplaatsen vergt zo mogelijk nog minder moeite. Je kiest bij aanvang voor de optie BESTANDEN EN INSTELLINGEN TERUGZETTEN, je dirigeert de Back-up Wizard via de knop BLA-

Ben je zeker dat je alles terugwil?

DEREN in het volgende scherm naar je back-up-bestand (met extensie .bkf), en je markeert alle mappen en bestanden die je uit de back-up wilt terughalen. In het laatste venster kan je via de knop **GEAVANCEERD** eventueel nog aangeven naar welke (andere) locatie je die hersteloperatie precies wil laten uitvoeren. Een druk op de knop **VOLTOOIEN...** en even (?) later slaak je een zucht van verlichting: die gegevens heb je toch mooi terug!

TRANSFER WIZARD

Als je een oudere Windows-versie (vanaf 98) upgradet naar Windows XP (zie deel 3 in deze reeks), dan mag je er vrij gerust in zijn: je gegevens zullen die operatie wel overleven. Maar dat ligt wel even anders bij de twee scenario's die we in het begin van deze workshop hebben geschetst. Met de gloednieuwe wizard, die luistert naar de naam **BESTANDEN EN INSTELLINGEN OVERZETTEN**, maak je er echter een pijnloze bevalling van... Instellingen van Outlook Express en Internet Explorer, je bureaublad, het beeldscherm, je inbelverbindingen,... de wizard draait er zijn hand niet voor om. En best van al: je kan zo'n verhuis ook uitvoeren van een ouwe Windows 95 naar een fonkelnieuwe XP-omgeving!

Stap 1
Opstarten

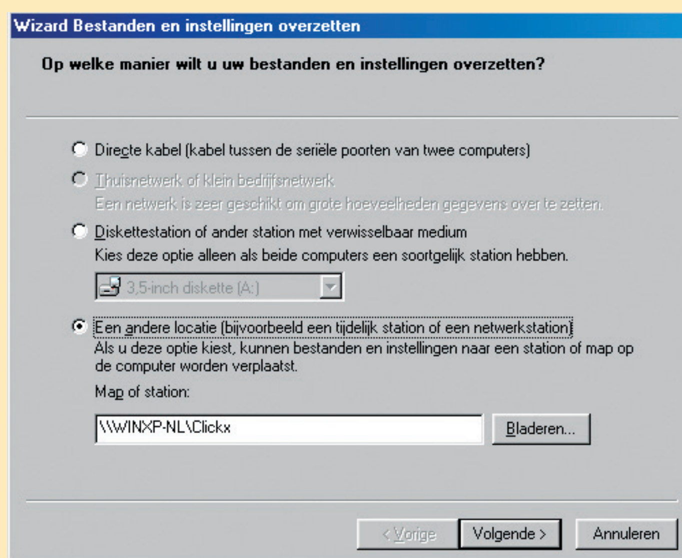
Op een XP-computer hoef je niet ver te zoeken naar de Wizard: die prijkt netjes tussen de andere tools in **ALLE PROGRAMMA'S**, **BUREAU-ACCESSOIRES**, **SYSTEEMWERKSET**. Andere Windows-versies geven weliswaar forfait, maar geen nood. Stop de installatie-cd van Windows XP in de drive van die pc, voer desnoods **SETUP.EXE** op die cd uit, en even later vraagt Windows XP wat je precies wil doen. Je selecteert hier **ANDERE TAKEN UITVOEREN**, en vervolgens **BESTANDEN EN INSTELLINGEN OVERZETTEN**: de wizard schiet even later wakker, en je kan aan de overdracht beginnen.

Kies uit het menu wat je wil doen.

Stap 2
Transfermodus instellen

Afhankelijk van de Windows-versie waarop je de wizard draait, krijg je eerst nog de vraag of het hier om je oude dan wel je nieuwe computer gaat: je kiest dan voor **OUDE COMPUTER**. Het volgende venster vraagt hoe je de transfer graag had uitgevoerd. De wizard ondersteunt namelijk verschillende methodes: zo kan je beide systemen met elkaar via een directe kabelverbinding koppelen. Dat doe je met behulp van een zogenaamde 'seriële null modemkabel' die je in de handel kan aanschaffen: niet zo'n bijster goed idee eigenlijk,

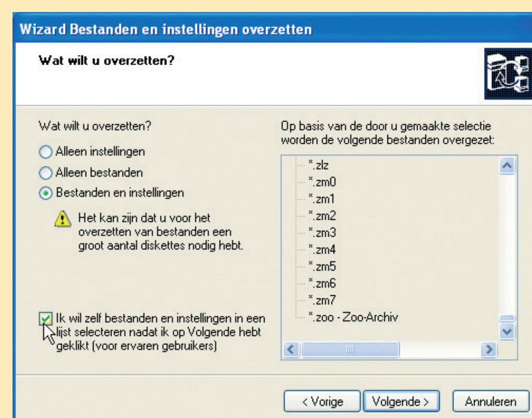

Hoe wil je de bestanden overzetten?

want je gegevens worden dan op een wel héél gezapig tempo doorgesluisd! Staan beide systemen in een heus netwerkje, dan opteer je beter voor **THUISNETWERK**. Is je nieuwe systeem echter nog niet operationeel, geen paniek: je kan je back-upgegevens ook kwijt op diverse verwisselbare media zoals diskettes, *zip-drives* en lezers voor geheugenkaarten. In theorie horen daar ook cd-rw-drives bij, op voorwaarde althans dat je speciale software hebt geïnstalleerd die je cd-rw als een soort diskettestation toegankelijk maakt. Een typisch voorbeeld van dergelijke software is InCD van Ahead Software [www.nero.com/en/download/incd-prog.html]. Maar blijkbaar is de wizard nogal kieskeurig wat cd-rw-modellen betreft, want op onze testsystemen herkende hij niet elke cd-rw-drive.

Stap 3
Standaard selecteren

Op het volgende scherm toont de wizard je dan een standaardlijst van wat hij precies zal kopiëren. Werp hier echter een kritische blik op, want hij stelt die lijst samen op grond van de selectie die je in het vorige scherm hebt gemaakt! Had je bijvoorbeeld voor diskettestation gekozen, dan zal de wizard slechts een beperkt aantal gegevens overzetten! Hoe dan

Té veel overzetten is ook geen goed idee...

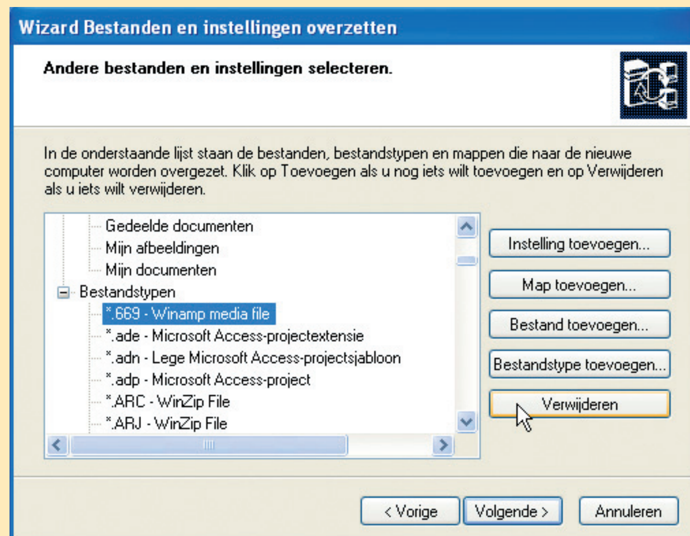
VAKTAAL

Zip-drive: Een toestel waarmee je gegevens kan opslaan op een Zip-diskette. Die Zip-diskettes zijn dikker dan gewone diskettes. Er bestaan versies van 100, 250 en 750 MB.

ook, standaard zet de wizard enkel instellingen (zoals beeldscherm, browser, muis, enz...) over. Je kan echter aangeven dat je ook (eigen) bestanden mee wil kopiëren. Zodra je die optie echter aanstipt (links), verschijnt (rechts) een hele waslijst met alle bestandsextensies die hij dan automatisch mee zal kopiëren. De kans is groot dat je kopie dan in de gigabytes loopt, wat je wellicht liever vermijdt!

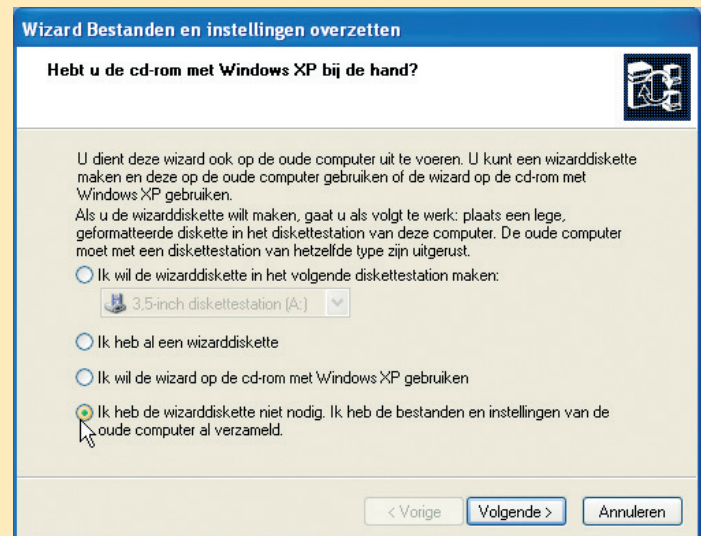
Stap 4
Aangepast selecteren

Om die reden zet je maar beter een vinkje naast de optie IK WIL ZELF BESTANDEN EN INSTELLINGEN IN EEN LIJST SELECTEREN.... Druk je daarna op de knop VOLGENDE, dan kan je tenminste zelf bepalen wat de wizard (niet) mee moet kopiëren. Links krijg je dan een overzicht van wat de wizard mee in de kopie stopt, maar je kan hieruit bepaalde items selecteren en vervolgens wissen via de knop VERWIJDEREN. Eigen instellingen, mappen of bestanden toevoegen kan via een van de knoppen die je rechts in het venster aantreft. Is de uiteindelijke selectie naar wens, dan gaat de wizard even later aan de slag om de kopie te creëren. Met een druk op de knop VOLTOOIEN breng je de wizard weer tot rust. Heb je de kopie lokaal op de harde schijf gestockeerd, dan kan je die nog altijd zelf naar een cd branden.

Welke bestanden ben je liever kwijt dan rijk?

Stap 5
Kopie terugzetten

Laat het herstellen beginnen!

Gewapend met de kopie die de wizard vanop je oude computer heeft gemaakt, start je de wizard nu op je nieuwe systeem op. Je kiest hier NIEUWE COMPUTER, en in het volgende scherm selecteer je de onderste optie (... IK HEB DE BESTANDEN EN INSTELLINGEN VAN DE OUDE COMPUTER AL VERZAMELD). Vervolgens duid je de locatie aan waar de kopie zich bevindt – desnoods kopieer je die eerst naar de harde schijf van je nieuwe systeem – en een laatste druk op de knop VOLGENDE zet de overdracht op gang.

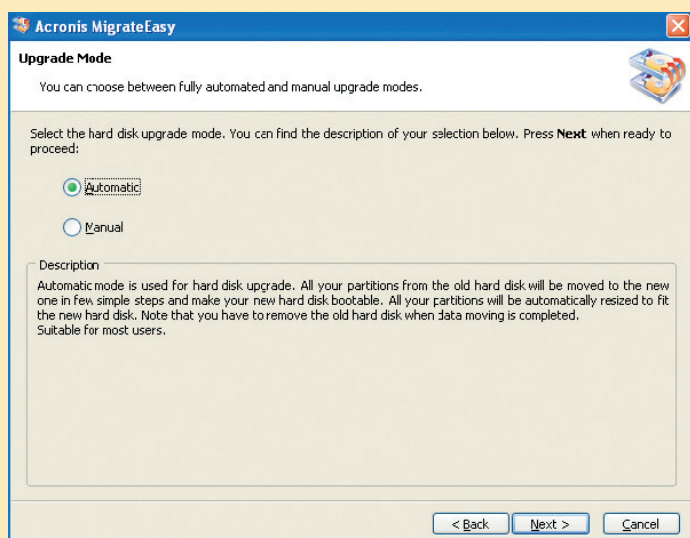
SYSTEEMTRANSPLANTATIE

De methodes die we hierboven hebben beschreven, zijn dan wel geschikt voor het overplanten van instellingen en gegevensmappen, maar het besturingssysteem zelf transplanteren – bijvoorbeeld naar een nieuwe schijf – zit er jammer genoeg niet bij. Ligt dat in je bedoeling, dan maak je beter gebruik van een product als Norton Ghost 2003 [**www.symantec.com/ghost**] (€ 79,90), PowerQuest DriveCopy [**www.powerquest.com/drivecopy**] (€ 74,10) of Acronis MigrateEasy 6 [**www.acronis.com/products/migrate-easy**] (€ 37,12 on line). Wij gebruiken dit laatste pakket als voorbeeld. Je kan er trouwens ook een gratis demoversie van downloaden: die laat je toe het ganse migratie-scenario te doorlopen, maar stopt net voor het eigenlijke schrijfproces. MigrateEasy kan dus net als de andere pakketten de volledige inhoud van de ene harde schijf naar de andere kopiëren. De bedoeling is echter wel dat je de nieuwe schijf daarvoor tijdelijk koppelt aan de pc met de oude schijf. Hoe je dat precies aanpakt, kunnen we je binnen deze workshop jammer genoeg niet uit de doeken doen. Ben je echter niet zeker van je zaak, dan laat je dit hardware-gedeelte maar beter aan een meer ervaren kennis over. Zijn beide schijven eenmaal aangekoppeld, dan kan je MigrateEasy uitvoeren.

Stap 1
Migratiemodus kiezen

Zodra MigrateEasy is opgestart, begint het de *partities* van de aangekoppelde schijven te analyseren. Even later vraagt het program-

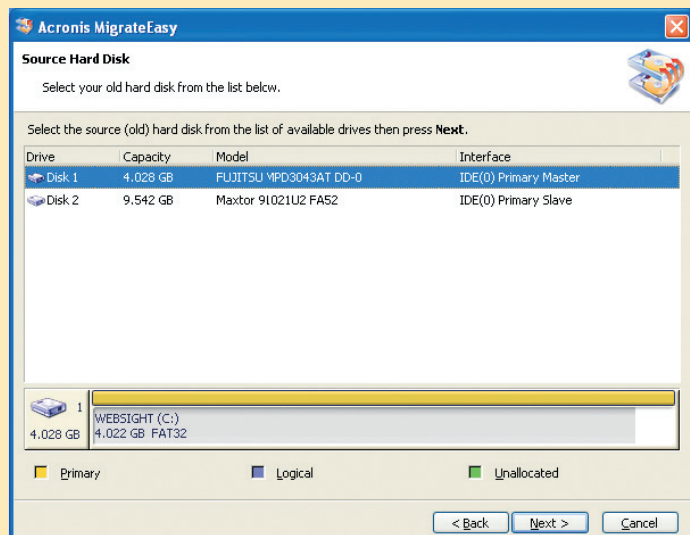
ma je te kiezen tussen een automatische en een manuele modus. Wij willen alleen maar een exacte kopie maken van de ene naar de andere schijf en dus kiezen we voor **AUTOMATIC**. In deze modus zorgt MigrateEasy er namelijk voor dat alle partities van je oude schijf naar de nieuwe exact worden overgezet. Is die nieuwe schijf groter, dan worden de partities proportioneel mee uitvergroot. Stel dat je oude schijf 5 GB groot is en je nieuwe 10 GB. Staat er op je oude schijf een C-partitie van 3 GB en een D-partitie van 2 GB, dan wordt C: op je nieuwe schijf 6 GB groot (3 x 2) en D: 4 GB (2 x 2). Wil je toch je eigen zegje over hoe MigrateEasy de nieuwe schijf precies indeelt, dan selecteer je Manual. Je moet dan wel behoorlijk wat kaas hebben gegeten van hoe je een schijf optimaal partitioneert.

Met Automatic worden alle partities exact overgezet.

Stap 2
Schijven selecteren

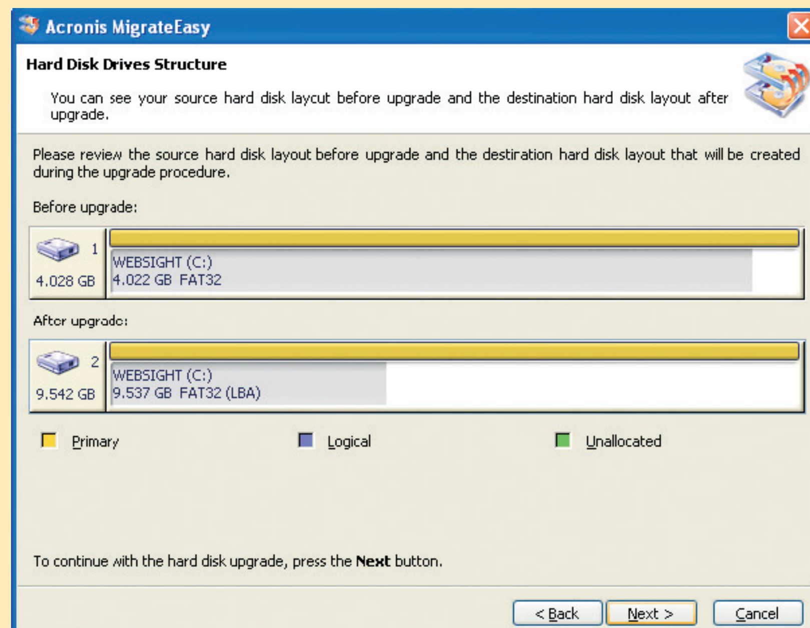
De volgende twee schermen vragen je de oude bronschijf en de nieuwe doelschijf aan te duiden, en wel in die volgorde. Heel belangrijk dus dat je beide niet verwart, en we hoeven je allicht niet uit te leggen waarom! Blijkt je nieuwe schijf al partities te bevatten, dan gaat het migratiefeest lekker niet door, tenzij je in het volgende scherm alsnog de optie **DELETE PARTITIONS ON THE DESTINATION HARD DRIVE** selecteert. Pas dan kan je op de knop **NEXT** drukken.

Selecteer je bronschijf.

Stap 3
Schijf kopiëren

Na een korte analyse tekent MigrateEasy dan uit hoe je nieuwe schijf er na een succesvolle migratie zal uitzien. Deze informatie wordt trouwens in een volgend venster nog eens tekstueel herhaald, en het is precies tot hier dat je met de gratis demoversie geraakt. Ziet alles er inderdaad goed uit, dan zet je het eigenlijke schrijfproces op gang met een druk op de knop **PROCEED**. Draag er zorg voor dat je deze operatie op geen enkele manier onderbreekt! MigrateEasy vraagt dan de pc te herstarten, en onmiddellijk daarna gaat het programma aan de slag. Wij lieten MigrateEasy onder Windows XP een partitie met 4 GB aan gegevens kopiëren, en die operatie wist het programma in ongeveer twaalf minuten succesvol af te ronden.

In twaalf minuten was het klusje geklaard.

— Toon Van Daele —

VAKTAAL

Partities: Een partitie is een deel van de harde schijf. Door je harde schijf te partitioneren kan je verschillende besturingssystemen op iedere partitie draaien.